Vergilius Maro, Publius; Servius [Comm.]; Donatus, Aelius [Comm.]; Landinus, Christophorus [Comm.]; Domitius <de Calderiis> [Comm.]: Opera: Bucolica et Georgica

Nürnberg: Anton Koberger, 1492 Seite 192

mus. Inq3 sinus.diuidit se vnda in sinus reductos.i.replicabiles. Gemini pares:siles. Aliqñ duo. Mi/
nanť.eminẽt. Sub vertice.circa radices quæ ad rectã lineã suspiciũt verticẽ. Siluis coruscis.i.siluarũ.c.
Septim⁹ em est ꝑ gtõ. Coruscis.i.crispãtibus.Iuue.Lõga coruscat sarraco veniẽte abies. Scæna.inum/
bratio dicta ἀπὸ τῆς σκηνῆς.Antiqs em theatralis scæna parietes non babebat.Sed de frondibus
vmbracula quærebãt. Postea tabulata cõposuerũt i modũ parietis. Horrenti.mõ ad odiũ refert:modo
ad venerationem:vt bic. Sic Luc. Arborib⁹ suus borror inest. Atrũ.tropus est.Per atrũ nigrũ:p nigrũ
vmbrosum:p vmbrosum frondib⁹ densũ. Viuo.naturali:vt Viuo pteruebor bostia saxo. Nympbarũ
d.aut verũ dr sit bistoria.Aut ptinet ad laudẽ loci:vt talis sit vt nympbarũ dom⁹ credi possit. Hic ꝑ illic.

DONA. Seditio.vt popul⁹ furẽs mot⁹ grauitate viri qescit:sic mare auctoritate rectoris qeuit. Cœ/
lo apto:qa dixerat eripiũt subito nubes cœlũ.Liberauit igiť a tẽpestate troianos Neptũnus:sed euẽtus
aliud attulit.Nã illos i lybiẽ terrã inimicæ Iunonis detulit.ergo i casum deteriorẽ deuecti sunt. Defessi
licet fessi nitebanť ꝓximã terrã attigere:ne interea aliqs casus emergeret. Cõtendũt.oñdit cursus diffi/
cultatẽ quẽ fessi cõplere nitebanť maxie qa in aq̃ difficilior gressus ẽ ꝓperãtib⁹ cursũ. Est in secessu.loci
bæc descriptio negocio necessaria est.Placiditas em fuerat pelagi ꝓcurãda ꝓpter corruptas naues. Hãc
pbebat obiectis laterũ.Secretũ vero ꝑficiebat qa cauẽdũ erat ꝓpter regiões incognitas.Hoc dabat lõgi
tudo secessus.Nympbaꝝ:dom⁹ aq̃rũ copiã pstat.Sũt & defensacula aduersus solẽ antrũ & nem⁹.Tãtaq3
erat oportunitas loci vt naues ancboris nõ eẽnt tenẽdæ. Ab alto.a mari:Mira igiť breuitas:quæ conti/
neat oia necessaria.Cũ aũt locus cõtineať q̃ttuor ptibus ponit duo latera & ingressũ.Quartã deinde ptẽ
posuit.Frõte sub aduersa.Semp aũt loca sic poeta describit:vt ingrediẽs.Sic facit Sal. Quæ oia mutabũť
si vt recedẽs scribat.Addit aũt descriptiõi duos altos scopulos:vt sit Vñ latus ꝓspectus in pelag⁹ appa/
ret ad inquirẽdas naues ab Aenea sepatas.Opacitas aũt vt minus ab externis cõspiciať facit.

CHRI. Seditio.Ciuilis discordia seorsũ eũdo. Vulgus.Nã impita multitudo pturbatiõe potius ra/
piť q̃ rõne duciť. Animis.anim⁹ ẽ quo sapim⁹.Anima q̃ viuim⁹.ergo bruta animã babẽt.Iuue.Princi/ **Animus**
pio indulsit cõmunis cõditor illius tm aias:nobis animũ quoq3. Verũ aios in plurali etiã accipim⁹ ꝑ ve/ **Anima**
bemẽtia & pturbatiõe ipsi⁹ animi.Sic illud:Pone aios & pulsus abi.Et Iuue.Nos aioꝝ impulsu & cæca:
magnaq3 cupidine ducti.Ergo animis furorib⁹ & pturbationib⁹.Itẽ aios dicim⁹ vebemẽti aio præditos
Iaq3 fa.& s.v.Ponit rem ante oculos:vt pingere eã videať.Furor.Explicat qd sit sæuit animis. Tũ pie **Pietas**
tate. Pietas iustitiæ ps est q̃ diligẽs officiũ tribuim⁹ patriæ & iis q nobis ꝓpinquitate cõiuncti sũt. Hui⁹
ptes sunt amicicia & liberalitas.Pietate g̃ buius viri coguntť relig:vt eos pudeat furoris.Grauitate vero
vt pudeat leuitatis. Virũ.bominẽ bis virtutib⁹excellentẽ. Cõspexere.Cũ orator si vix bonus dicendi
pitus:ex ipsæ bonitate fidem sibi cõciliat:& ex ea silentiũ: Ergo silent & attentionẽ præbẽt.Vnde arectis
auribus astant. Dictis.i.sua eloquẽtia. Regit animos.Qui sine rectore in omne facinus cadũt. Et ꝑfe/
cto vt ait Cice.Oratoris ẽ posse dicẽdo:genus bominũ tenere:mentes allicere: volũtates impellere quo
velit:vnde aũt velit deducere. Prospicies genitor. Grauis est in boc loco & digna quæ a bonis viris au
dianť allegoria.Sed bãc vide in disputatiõibus nostris cbamaldulẽsibus. Regit.Ne tũc ruant. Mulcet
vt discedant a ꝓposito. Aenaedæ.q.d.tales qui a tanto bæroe cognominãdi sint. Nã q̃uis defessi non
ꝓpterea obmiserũt qn strẽnue alique portũ tenerant. Cõtendũt. Omnibus viribus incũbũt. Est in se/
cessu.Descriptio istius portus a poeta cõficta ẽ.in qua nõnulla sumit a portu bispanicæ cartbaginis.Imi/
tať aũt Homerũ q itacẽsem portũ describẽs eum aliter quã sit ponat.Syllius quoq3 sic describit.Cartba/
go impenso taturæ adiuta fauore:Excelsos tollit pelago circũflua muros:Arctatas ponit fauces modica
insula claudit:Q ua titan ortu terras aspexit eo.Rupes abrupta mõtiũ sunt.Ripæ vero margines fluuio/ **Abrupta.**
rum:& Littora sunt maris.Corrusis. Coruscare proprie splendere est. Et quoniã splendor crispať & tre/ **Ripa**
mulo motu moueť.iccirco pro crispare accipiť queadmodũ micare. Nemus diciť ab eo νέμειν.i. **Littora**
pascere:boc etrusci appellant boscũ ab eadẽ ratione. Nam βόσκω pasco est:vt Teocritus βόσκε τὰς **Coruscare**
αἶγας.In illo em armẽta pascunť.Nympbaꝝ.aquaꝝ dulciũ pticulares vires nympbæ symbolũ sunt:vt
marinarũ nereides: Verũetiã montiũ nympbæ dicunť oreades:quia ὄρος mons est:Syluarum dryades
δρυμός.n.græce silua est.Hamadryades dicunť quæ cũ arborib⁹ & nascunť & intereunt.Napeæ flo/
rum & valliũ sunt.νάπη.n.cõuallis est.Naiades postremo fontiũ dicunť:vt multi tradiderũt.

SER. Ancbora.a græco est & cũ ibi nõ aspireť:nos aspiramus.Tũ in cæteris potius aspirationẽ remo/
ueam⁹ vbi adest q̃ addam⁹vbi nõ ẽ. Morsu.sic alibi:Tũ dente tenaci Ancbora fundabat naues. Amore.nã oẽs in tẽpestate amãt terrã. Vñ paulopost.Optata potiũtur troes barena. Posuit aũt tellurẽ q̃ dea terræ ẽ ꝑ ipsa terra quæ ẽ elemẽtũ:vt Vulcan⁹ ꝑ igne. Arena.si ab ariditate nõ aspiratur:si ab bærẽdo aspirať: ait Varro.Melior tñ pria sentẽtia. Sale.aspgie. Silicis.bñ ponit speciẽ: qa in certis lapidibus inueniť ignis. Excudit.feriendo elicit.Nã cudere ẽ ferire.Inde incus qa illic aliqd cudamus. Achates.allusit ad nomẽ.Lapi/

Vlla tenent:vnco nõ alligat ancbora morsu:
Huc septem æneas collectis nauibus omni
Ex numero subit:ac magno telluris amore
Egressi optata potiunť troes barena:
Et sale tabentes artus in littore ponunt.
Ac primũ silicis scintillam excudit acbates:
Succepitq3 ignem foliis:atq3 arida circũ

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-85/0191
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG